

POSTANOWIENIE

Dnia 8 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Futro (spr.)

Sędziowie: SA Ewa Staniszevska, SA Mikołaj Tomaszewski

po rozpoznaniu dnia 8 kwietnia 2015 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku [REDAKTOWANE]

przy uczestnictwie Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej Okręg
Wyborczy nr 6 w Ślesinie [REDAKTOWANE] i Komisarza Wyborczego [REDAKTOWANE]

w przedmiocie protestu wyborczego przeciwko ważności wyborów do Rady Gminy
w Ślesinie

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koninie z dnia 8 stycznia 2015 r.

sygn. akt INs 196/14

oddala zażalenie.

Mikołaj Tomaszewski

Jan Futro

Ewa Staniszevska

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Koninie pozostawił protest
wyborczy bez dalszego biegu.

W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca [REDAKTOWANE] wniósł protest
przeciwko ważności wyboru [REDAKTOWANE] na radnego do Rady Gminy
Ślesin, wskazując, że w/w nie mieszka na terenie Gminy Ślesin, albowiem z rodziną
zamieszkuje na terenie Gminy Skulsk.

[REDAKTOWANE] kandydował do Rady Miejskiej Gminy Ślesin i został wybrany
radnym otrzymując 89 głosów. Jest on zameldowany na pobyt stały w miejscowości
Kijowiec 52, gmina Ślesin i wpisany tam do rejestru wyborców. Nie posiada
zameldowania na terenie gminy Skulsk (bezsporne).

Zgodnie z art. 36 Kodeksu Wyborczego między 21 a 8 dniem przed dniem wyborów
każdy wyborca może sprawdzić w urzędzie gminy, w której spis wyborców został
sporządzony, czy został w spisie uwzględniony. Spis wyborców jest udostępniany do
wglądu w urzędzie gminy. Na podstawie art. 37 § 1 pkt 4 Kodeksu Wyborczego każdy
może wnieść odpowiednio do wójta albo do organu, który sporządził spis wyborców,
reklamację w sprawie nieprawidłowości sporządzenia spisu w przypadku ujęcia w
rejestrze wyborców osoby, która nie zamieszkuje stale na obszarze gminy. Wójt
obowiązany jest rozpatrzyć reklamację, w terminie 3 dni od dnia jej wniesienia, i wydać
decyzję w sprawie. Na decyzję nieuwzględniającą reklamacji lub powodującą skreślenie
z rejestru wyborców wnoszący reklamację bądź osoba skreślona z rejestru wyborców
może wnieść, w terminie 3 dni od dnia doręczenia decyzji, skargę za pośrednictwem
wójta do właściwego miejscowo sądu rejonowego. Mając na uwadze wskazane powyżej

uregulowania prawne, skoro wnioskodawca wiedział, że [REDAKTOWANE] jakoby nie zamieszkuje na terenie Gminy Ślesin z uwagi na to, że mieszka w tej samej wsi pod nr. 17 mógł skorzystać ze środków prawnych, o jakich mowa powyżej. Skoro tego nie uczynił złożony protest należało na podstawie art. 393 § 3 Kodeksu Wyborczego należy pozostawić bez dalszego biegu.

Na postanowienie to zażalenie wniósł wnioskodawca zarzucając naruszenie przepisu art. 393 § 3 Kodeksu wyborczego poprzez jego zastosowanie w sytuacji, w której nie istniały przesłanki do jego zastosowania.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia ewentualnie o zmianę i orzeczenie zgodnie z żądaniem zawartym w proteście wyborczym.

Nadto wniósł o zasądzenie od [REDAKTOWANE] zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu podniósł, że wnioskodawca w proteście wyborczym żądał unieważnienia wyborów w Okręgu nr 6 Gminy Ślesin oraz ich powtórzenia z powodu złożenia przez kandydata [REDAKTOWANE] nieprawdziwego oświadczenia, o którym mowa w art. 426 § 2 Kodeksu wyborczego i dopuszczenia się tym samym przestępstwa przeciwko wyborom mającego decydujący wpływ na wynik wyborów, przez co naruszony został również art. 10 § 1 pkt 3 lit. a oraz art. 11 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego.

Na popełnienie przez [REDAKTOWANE] przestępstwa wnioskodawca nie miał możliwości wniesienia ani odwołania, ani skargi, ani żadnego innego środka zaskarżenia do żadnego organu przed dniem wyborów, ponieważ dopiero w sytuacji, kiedy w wyniku popełnienia tego czynu doszło do zmiany wyniku wyborów, który miałby miejsce w sytuacji nieuczestniczenia [REDAKTOWANE] w wyborach, aktualizowała się przesłanka wniesienia protestu. Gdyby [REDAKTOWANE] wycofał zgodę na kandydowanie, a mógł to zrobić nawet w dniu wyborów, przestępstwo nie miałoby wpływu na wynik wyborów, a protest by nie przysługiwał.

Popełnione przestępstwo miało wpływ na wynik wyborów, ponieważ gdyby [REDAKTOWANE] nie złożył fałszywego oświadczenia o miejscu swojego stałego zamieszkania i nie zgodził się na kandydowanie w Gminie Ślesin, wynik wyborów w Gminie Ślesin byłby inny - bez znaczenia jest przy tym, kto zostałby radnym w Okręgu nr 6 - na pewno nie zostałby nim [REDAKTOWANE].

Argumentacja Sądu Okręgowego prowadzi do wniosku, że bierność wyborców w sytuacji, kiedy kandydat dopuszcza się przestępstwa złożenia nieprawdziwego oświadczenia, wyłącza przestępczość takiego zachowania, co jest argumentacją absurdalną i szkodliwą, bo prowadzącą do uniemożliwienia wyborcom niedopuszczenia do sytuacji, aby w ich gminie prawo stanowiła osoba, która dla otrzymywania mandatu i diety radnego gotowa była posunąć się do popełnienia przestępstwa.

Podniósł także, że z zeznań żony [REDAKTOWANE] wynika, że [REDAKTOWANE] mieszka i w Skulsku i w Kijowcu, czyli stale nie mieszka nigdzie.

Na marginesie podał, że zostanie również złożone zawiadomienie do organów ścigania o czynie [REDAKTOWANE], bowiem zapewne Sąd Okręgowy w Koninie nie będzie kwapił się z ich zawiadomieniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się niezasadne.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks Wyborczy (Dz. U. nr 21 poz.112) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

§ 2. Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania.

Wnioskodawca upatruje popełnienia przestępstwa polegającego na złożeniu przez [REDAKTOWANO] [REDAKTOWANO] fałszywego oświadczenia dotyczącego jego stałego miejsca zamieszkania. Przestępstwo – gdyby je kwalifikować stosownie do wskazanych przepisów Kodeksu karnego – musiałoby polegać na użyciu podstępu w celem nieprawidłowego sporządzenia listy kandydujących lub głosujących (art. 248 pkt 2 k.k.) przez zamieszczenie w rejestrze wyborców osoby nieuprawnionej tj. [REDAKTOWANO]. Jeżeli to miało mieć miejsce, przestępstwo zostało popełnione w chwili zarejestrowania zgłoszonej listy kandydatów i już wtedy mogło mieć wpływ na wynik głosowania.

Słusznie wskazuje Sąd Okręgowy, że temu wpływowi mogły ewentualnie zapobiec wskazane w uzasadnieniu jego postanowienia działania wnioskodawcy.

Już to uzasadniało pozostawienie protestu wyborczy bez dalszego biegu.

Wobec podniesienia także innych zarzutów można także wskazać, że art. 10 § 1 pkt 3 a Kodeksu wyborczego, prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) ma w wyborach do rady gminy - obywatel polski oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy

Pojęcie "stałego zamieszkania" zostało zdefiniowane w art. 5 pkt 9 Kodeksu wyborczego i należy przez nie rozumieć "zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu". W istocie definicja ta jest tożsama z definicją "pobytu stałego" na gruncie ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. nr 217, poz. 1427, zwanej dalej: "u.e.l."). Artykuł 25 ust. 1 u.e.l. stanowi bowiem, że "pobytem stałym jest zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego przebywania". Pobyt stały podlega obowiązkowi meldunkowemu, o czym stanowi art. 27 ust. 1 u.e.l. mówiący, że "obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca". W ustępie drugim przepis ten stanowi, że można mieć tylko jedno miejsce pobytu stałego. Obywatel polski dokonuje zameldowania na pobyt stały w formie pisemnej (art. 28 ust. 1 u.e.l.).

W art. 18 § 1 Kodeksu wyborczego wskazano natomiast, że stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania. Zgodnie z art. 18 § 3 Kodeksu wyborczego można być wpisanym tylko do jednego rejestru. W art. 18 § 2 Kodeksu wyborczego wskazuje się, że rejestr wyborców stanowi zbiór danych osobowych z ewidencji ludności, o których mowa w § 7, a ponadto w zbiorze tym uwzględnia się również dane wyborców, o których mowa w § 9 i art. 19 § 2 i 3.. Z art. 18 § 8 Kodeksu wyborczego wynika natomiast - co istotne - że wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu. Oznacza to, że

osoby będące polskimi obywatelami, zameldowane na pobyt stały w danej gminie są niejako automatycznie wpisywane do rejestru wyborców.

Tak, że o stałym zamieszkaniu świadczy - w sytuacji, gdy wyborca faktycznie zamieszkuje w dwóch różnych miejscach – jedynie jego wola wyrażona w fakcie zgłoszenia zameldowania na pobyt stały.

Dodać należy, że gdyby nawet wnioskodawca podjął działania zmierzające do wykreślenia [REDAKTED] organ prowadzący rejestr musiałby brać pod uwagę, fakt jego stałego zameldowania na terenie gminy Ślesin.

Każda bowiem weryfikacja uprawnienia do wzięcia udziału w wyborach, w tym do kandydowania w nich, winna następować w oparciu o dane wynikające z rejestru wyborców. Rejestr ten bowiem - bazując na danych osobowych z ewidencji ludności (m.in. zawierających informację dotyczącą adresu zameldowania na pobyt stały oznaczającą miejsce zamieszkiwania danej osoby z zamiarem w nim stałego pobytu) - dodatkowo (obok wskazania miejsca stałego zamieszkania) potwierdza prawo wyborcze danej osoby, co jest okolicznością fundamentalną dla oceny prawa udziału w referendum lokalnym i decydowania o sprawach danej wspólnoty terytorialnej (patrz też wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 1 sierpnia 2013 r. III SA/Gd 525/13 (LEX nr 1415479))

Pogląd wnioskodawcy, że wyborca będący obywatelem polskim może nie mieć zalegalizowanego stałego miejsca zamieszkania jest sprzeczny z wyżej wskazanymi przepisami a w konsekwencji prowadziłyby do pozbawienia go konstytucyjnego prawa do udziału w wyborach.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak postanowieniu.

Mikołaj Tomaszewski

Jan Futro

Ewa Staniszevska

Przebiegowa podpis
z użyciem przysięgi
Kancelaria sądu
Kancelaria Kyc